

Ք. Օ Ն Լ Լ

ՃԼԹԻՏԼԻ ՏԼՊԼՐԻՊ

ԵՏԻՏ 3

1855

1 ՕԴՈՍՏՈՍ

ՔՐԻՍՏՈՆԵՍԼԵՅԻ ԵՆ ԸԼԻՐԵՓ ՊՈԽԵՐԱՐ

Գ.

ԸՄԵԼԻՅԻ տախ սեղէտէնի թաստիգ Էթմէք իշխն՝ ինսանն Էտէմէճէյի միւճիւղաթարը Էտերիտի: Պու միւճիւղաթարըն նազլիլի ճիւմէսինն գուլաղը տօլմուշ ուսա տա, Էալընը պիր թանէսինն պու մահալտէ նազլ Էթմէյէ բուխաթ տիլերիմ: Վալարոս նաւ պիր քիմնէ՝ Լփէնտիմիլն տօթարընտան, Էջլէ պիր վաղըթաախաթէլէնիր քի Լփէնտիմիլ օլ թարափտա պուլունմուլ: Հեմէրիլերի խապէր կէսն տերտէրլերինտէ Լփէնտիմիլ ճէվապ Էտեր. օլխաթէլլիյն նիհայէթի Էօլիւմ տէյիլ, Էլլա Ըլաճըն շերիֆի տիր, քի Ըլաճըն Լփաաթը սնուլա շերիֆ պուլա: Վէ սաղաթմաղա, Էախուտ ճիշ տէյիլ իտէ՝ թէճիքէլի խաթմէլիլէ միւպթէլա օլմուշ պիր աօթմուսու կէօրմէյէ վէ Էթրափընը թէսէլլի խաթըր Էթմէյէ աճէլէ Էտէճէք Էէրտէ՝ աղըրտան աղապ պուլունտուլու մուհալտէ իրի կիւն զիյատէ իղամթ Էթալ: Վէ պու

լունտուղու մահալ՝ Յորդանան սույունուն էօթէ իւր
ղինատէ օլմաղլա Նէհուտիստան սընքընտան տիշարը
օլուղ , պունուն խաթիմէ տօթոնու կէօրմէյէ իհմա-
լինի չըրսգլարը կէօրէրէք՝ Նէհուտիստանտարի տիւշ
մէնլէրինտէն խէվի իթմէսինտէն նաչի պիր հալ զանն
էթտիլէր : Հալա իքի կիւնտէն սօնրա ծնլարա՝
գալգըն Նէհուտիստանա կիտէլիմ տէտի իսէ , ճէ-
վապ վէրտիլէր . Նիքէնտիմ , տահա հէնուպ կէհու տի-
լէր սէնի թաշլամագ մէրամլնտա խիլէր . տէփա ծնլա-
րըն իչինէ մի կիտէրսին : Աքին քէնտի՝ ծնլարա ճիվա-
պըլա՝ կէհուտիլէրտէն գօրգուլաճագ պիր շէյ օլմա-
տըլընը աննաթտըգտան սօնրա խաթիմէնին էօլմէսինի
խապէր վէրէրէք տէտի . Ղաղարոս էօլտիւ , վէ պէն
օնտա պուլունմառըղմա մէսրոն ում , քի սիզ պանա ի-
նանաճագսընը . չիւն քէնտիսի կալընըլ խասիլ է օլտու-
ղունուն խապէրինի ալմըշըտը , խաթիմէլիյի նէ օլտու-
ղունու սէօլլէմիշ տէյիլէրիտի . վէ խաթիմէլիք հէր նէ
գատար էօլիւմին գըլալուղու իսէ տէ՝ հէր խաթիմէ
օլանըն էօլմէսի մութլաղա տէյիլ տիր . ալըր խաթիմէ-
լէրտէ տալսի փէքչօղլարը օլուրքի սաշարըլար : Պունուն
իչինն Ղաղարոսուն էօլմէսինի պիլտի իսէ՝ իճագի հալ-
տէն խթիլարաճ էտէրէք տէյիլ , իլա ինտան գուտրէ-
թիլէ պիլինմէլ պիր շէյի պիլմէք օլուպ՝ պու պիլմէսի
թէ լապիլէրինին իթիլգատընըն գալիլէլմէսինէ տէլիլ օ-
լաճագը միւհագաւըլա մէսրուրիլէթ քիսպ իթտի :

Հիսուս էֆէնտիմիլ քէօյէ կէլմէսինտէ՝ Ղաղարո-
սու տէօրթ կիւնտէն պէրու էօլմիւշ վէ մէլուա կէօ-
միւլմիւշ պուլտու : Նէհուտիլէրին խամուրսուղ պալ-
րամլ հաղըն օլմասըլա , օրէնքին էմրի միւճիպինճէ
հիլ թարափտան կէլիպ օլ կիւնլէրտի՝ Արուսաղէմաէ

սոս լունմաշտ մէծպուր ուտուլար. հալէա չօգլարը տա
կէլմիշէր խտի, վէ Ղաղարոսուն միւթէմէքին էթ-
տիյի խէթանիա քէօյիւ Երուսաղէմէն չօգ ուզագ
օլմատորը իշին, վէ չիւնքիւ քէնտիսի տախի պիննէֆ-
միւթէպէր վէ խաթըրը պիր քիմնէ խտի, չօգլարը
պունուն գրգգարընտաշարընը թէսէլի էթմէք նիւ-
թիյէ քէօյէ կէլմիշէր խտի : Լֆէնտիմիզ էտէճէյի
միւճիւզաթըն շահիտլէրինի չօղալմագ իշին տօս
թունուն էօլմէսինէ, կէօմիւլմէսինէ, վէ տէօրթ կիւն
տախի մէզարտէ գալպ գօգմաթընա մէյտան վէրտի,
քի Երուսաղէմէ չօգ ատէմ ճէմ օլսուն :

Ղաղարոսուն գրգ գարընտաշը Մարթա՝ Լֆէնտի-
միզին կէլմէսինին խապէրինի ալտըղ պիրլէ՝ հէմշիրէսի
Մարիամը էփտէ պրագըպ՝ կէլէն միսաֆիրլէրէ տէ խա-
պէր վէրմէյէրէք օնու գարշըլմաղա կիտէր. վէ գար-
տաշընըն էօլմէսինի նագլ էտէրէք, պունտա օլսյըտըն
պիրատէրիմ էօլմէզ խտի տէմէսինէ գարշըլըզ՝ պիրատէրին
սաղալաճագ տըր միւճտէսիի ալըր. լտքին պունու միւճ
քինտիզ թուլմարագ՝ սաղալմարըն հէփի գըյամէթ ի-
շին աննատըղընը իզհար էտէր իսէ՝ Լֆէնտիմիզ տէր.
սաղըզ վէ էօմիւր՝ պէն իմ. պանա ինանսն էօլսէ տա-
խի սաղալըր. վէ պանա ինանըպ հոյաթտա օլան էպէ-
տի էօլմէզ. պունա ինանըրմըսըն : Մարթա տէր. է-
վէտ էֆէնտիմ. տիւննայէ կէլէճէք օլան Միսիա իպ-
նուլահ սէն օլտուղունա պէն ինանմըշըմ :

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէ՝ Լֆէնտիմիզի քէօյէ տա-
վէթ էթմէղէ ճէստրէթ էթմէյիպ. հէմշիրէսինի տէ
օնտան մահրում պրագմագ խաթմէյիպ էվէ տէօնտիւ.
վէ կիզլիճէ Մարիամ հէմշիրէսինէ խապէր վէրտի : Մա-
րիամ գալգտըղընտա՝ մէճլիտտէ պուլունանլար պիրա-

տերինն մեզարնն իւզերնն աղամաղա կիւնոր գը
յաւրյա պերապեր գաթըտըտը : Սարիամ Յիսու
սուն հուզուրունա վաւրը օլտուղու հալտէ . Լֆէն
տիմ՝ պունտա օլայըտըն պիրատերիմ էօլմէզիտի տէյիպ
աղայարադ այաղընա գափանտը իսէ՝ Լֆէնտիմիզ Ե
լահ օլտուղտան մատէ թէքմիլ ինսան տախի օլմատը
ճիհէթիյէ իւրէյի գալգտը . վէ նէրէյէ կէօմաիւքէրինի
սիւվալ էթտիյինտէ քէնտիսի տախի աղատը :

Հազըրտա պուլտանն եէհուտիւրէրն պիր թաղը
մը պիր պիրինն՝ պազ նէ՝ դատար սէվէրիմիշ տէյերէք
գալպլէրինն տույ օլմուշ կիպի կէօսթէրիւրէր քի՝ պու
գատար սէվտիյի ատէմի էօլիւ պրագմայըպ սաղայտու
ճագ տըր , ախէրլէրի պու ֆիքրի տահա զիյատէ աշի
քեսար էտէրէք՝ էօլիւ տիրիլթմտէն ազիմ վէ ամմէյէ
մալիւմ պիր միւճիւզաթընը զէքր էտիպ տէրլէր . պու՝
քի անատան տօղմա քեօրուն կէօզիւնիւ աշտը իսէ, պու
նուն էօլմէմէսինն պիր չարէ պուլմահ մը ըտը : Ընա
տան տօղմա էմմատա՝ կէօզ քիւլլիւնն եօղ ուտու , եա
րատըլմամը ըտը . Լֆէնտիմիզ օնա միւճէտտէտէն կէօզ
եարաթտը . Ղազարոստա իսէ՝ պու միսիլիւ եարատը
ըշ նօգսանը օլմայըպ՝ Լֆէնտիմիզ եարատըճըլըզ գուտ
րէթինի էլէ ալմաղա միւհթաճ օլմատը : Պունուն ի
չիւն տէտիմ. քի՝ եէհուտիւրէր Լֆէնտիմիզին էօլիւ տի
րիլթմտէն ազիմ պիր միւճիւզաթընը զէքր էթտիւրէր .
վէ զէքր էթմէրիյէ իսէ՝ Ս . Ըւետարանտա նագլ օ
լունան լ ազիմ միւճէզաթէ շահատէթ էթտիւրէր :

Յագաթ էօյլէ կէօրիւնիւր քի՝ պէօյլէ սէօյլէյէն
էրին ֆիգրինտէ պիր ֆէսատ վարտը . Յիսուսուն
Ղազարոստ օլան մուհապպէթինի սօրէթա վէ միւ
տահանն կիպի կէօսթէրիւք իսթէյիպ , էկէր սահիճ

տօսթու օլայլալ տիրիլտիրիտի . շիմոի տիրիլտէճէք եւ
րինէ աշլամասը մուհապպէթ նիշանէսի տէյիլ՝ միւտա
հանէ նիշանէսի տիր տէմէք իսթէրլէր իտի : Պուշլա
րնն պու ֆիքրի թաշտըդլարննա՝ ըտը քի կիւճէնտի .
զիրա պու թահաինտէն իսթիխրաճ օլան հագարաթ՝ տօղ
րուճա Զագ թաալէանըն աաալէթինէ վէ ազամէթինէ
տօգանըր ըտը . ետլնըգ քէնտինէ մախսուս օլան միւ
ճիւզաթքեանի գուտրէթինի միւտահանէճի պիր քիմսէյէ
իլհագ էթմիշ տէմէք չըգարըտը : Պու միւհաղա՝ ճիւ
զի ագըլ սահիպի օլան քիմսէնին իսթրընա կէլէճէք
շէյ տէյիլ իտի . անճագ հասէտ ինսանա պուշուս կի
պի վէ տահա զիյատէ մինասիպէթսիզ պուլուշտը էթ
տիրիր . վէ պուշուս պէօյլէ տիւշիւնէնլէրին մէրամը՝
միւճիւզաթլարըննա տա ինանմամագ վէ նաս իշինտէ օնուն
իթիպարընը գըրմագ ըտը : Պէլքի գանն օլունա քի՝ Յի
սուս Վաղարոսու տիրիլտիր իսէ սէօյլէյէճէրլէրի դաւ
մայրպ իսքիաթ օլաճագ տըրլար : Պագալըմ :

Յիսուս մէղարըն եանընա կիտիպ թաշը գաւ
տըրըն տէմէսինտէ էօլիւնիւն հէմշիրէսի՝ տէօրթ
կիւնիւք կէօմիւլմիւշ վէ շիմոի գօգմուշտուր տէյու
էօղը էթմէսինէ գարշըլըգ խաֆիֆճէ պիր թազիր իւ
շիտիպ՝ մէգար թաշը գալաըրըտը . վէ Յիսուս Փէտէր
ուլահէ թէշէքքիւր իտէրէք՝ Վաղարոսու տիրիլթ
մէսինէ պու թարիզի թութտուղունուն սէպէպինի
տէ իլան էտէր . էթրաֆըմտաթիլէր իշիւն պուշուս պէօ
յէ իտէրիմքի պէնի սէն կէօնտէիրմիշ օլտուղունա ինան
պընլար : Պատէհու իւքսէք սէսիլէ՝ Վաղարոս գալգ
տիշարը կէլ տէմէսինտէ էօլիւ մէղարոսն չըգտը . նէ՞
թարգ . այագլարը վէ էլլէրի պաղը՝ վէ իւղիւ գափա
լը : Պագաթ մէղարոսն չըգան սահիհ Վաղարոս մու իւ

տի , ընու տախի աննաթմալը վէ իսպաթ եթմէլի : Օրտա հազըր օլանլարա էմր էաէր քի քէֆին պաղլարընը չէօզսիւնլէր վէ քէֆինիլէ սարբը մէզարտան չըգանըն քիմ օլտու զունու էյիճէ թանըսընլար :

Պէյլէ ազիմ գալապալըդ իշինաէ , տօթլըրըն վէ տիւշմէնլէրին կէօզիւ էօնիւնաէ , Լէֆէնտիմիզին էօլիւշիւ սալթ չաղըրմասըյլա տիրիլիպ մէզարտան չըգմասը հէր լաքըրտըլարը քէսմէլի իտի , հէր միւշկիւլ տէֆ օլունմալը ըտը , վէ կէօզէրիլէ կէօրէնլէրէ ինանմազտան պաշղա պիր շէյ գալմազ ըտը : Պէյլէ էթտիլէր մի եէհուտիլէր : Խայըր : Վահանայապիտէր վէ փալիսնցիլէր պու հէքմէթի իշիթտիլէր . թասհիհի կիւճ պիր շէյ օլմատըղընտան թասհիհ տէ էթտիլէր . չիւն էօլէն պէլի պիր ստամըտը . վէ էօլտիլիւնիւ չօգ քիմսէ իշիթմիշիտի . կէօմիւլմէսինտէ չօգ ատէմլէր պուլունմալը ըտը . վէ պուլնլարըն էքսէրիսի՝ էօլիւնիւն հէմշիրէրէրինի թէսէլի էթմէք իշիւն օրտա գալըպ՝ էօլիւնիւն տիրիլմէսինէ տախի այն էլ նագըն շահիտ պուլունտուլար : Պունլարտան մատտէյի քէշֆ ու թասհիհ էթմէք տախի օլ քիմսէլէրին ֆէյլինի չէֆիլմէլէ վէ էֆէնտիմիզէ իման կէթիրտմէլէ քիֆայէթ էթմէտի : Մէճլիս վէ միւշալէրէ էթտիլէր . իշիթտիլէր քի Յիսուսուն տիրիլթտիլի էօլիւշիւ տէ կէօրմէք իշիւն չօգ քիմսէլէր մախուսէն կէլմէքտէ տիրլէր . Յիսուս էֆէնտիմիզին հագգընա զուրտուգլարընա՝ ընոււն միւճիւլ զաթլարընը կէօրէնլէրի չօղալթմազ հի՛չ ույմազ ըտը պունուէն իշիւն միւշալէրէլէրինտէ՝ Պազարոսու տախի էօլաիւրմէլէ դարար վէրտիլէր : Շաղընլար տիւշիւն մէզէրիտի քի՝ սահիհէն էօլմիւշիքէն տիրիլաէն զաթ՝ օլ քիմսէլի օնլարըն էլինտէն խէլաս էտէպիլիլի իտի : Վէ

Ֆիլ վազը պու գարար եալննդ միւշալէրէտէ գաւոշ.
իճրասը մէն օլունտու. նէ՞ թարզ. պունու սուրբ Ը
ւետարան նազլ էթմէզ. վէ պիղ պիլէմէյիզ. անճազ
շու գատարընը խարիճ՝ ըիվայէթաւն պիլիթիզ քի Վա.
զարոս սաղաւորգտան սօնրա օթուզ սէնէ տաճա կա.
շատը. վէ Գըպըրսա կիթաի, վէ ծնտա էօլտիւ:
Սուրը Լպիփան՝ քի Գըպըրս կպիսիոպոսու իտի,
Ռեզէպէլէի Գաւը կազտըղը քիթապընտա (կ. 34),
քէնտի վազթընտա պէյլէ պէլիլէսմիշ օլտուղունու
նազլ էտէր:

Վազլ օլունուր քի՝ տինի խաֆիֆ պէր քիմնէ
պիր ալիմ փափաղս պիր գաչ տինճէ մատտէլեր իլը
հար խաիւպ՝ տունկարը պանա ազիզ քիթապըրըն
սեօղիլիլէ գանտըրա պիլիթսէն՝ հէր պիր գանտըրոը
ղըն մատտէյէ իւզէր լիւա վերիթիմ տէփշ իսէ տէ՝ փա.
փաղ ծնու գանտըրմաղա պաշ գօշմամիշ: Վէ պու.
նուն իլիւն օլ առէմին մեզհէպաաշլարը զանն էտէր
լէր քի՝ փափաղ քէնտի իթիգատընը զայիֆ վէ խ.
պաթարզ պուլուպ՝ պէյլէ պիր քիարը մուգապէլէյէ
կիրիշմէյէ ճէսարէթ էթմէտի: Պունու պէյլէ զանն
էտէնէր վէ զանն էթտիթէնլէր Լփէնտիթիլն վազ.
թընտա վէ էօլիւիւ տիլիլթաիյի անտէ հազըր օ.
լուպ՝ վուգուաթը կէօպէրիլլէ կէօրտիւքտէն սօնրա
աճապա փարիսից՝լէրի վէ գպիլլէրի վէ քահանա.
յապիտէրի գանտըրմաղը թահիւտ էտէպիլէճէքէր
մի իտի: Ինանմամաղը վէ հիշ պիր բաճօնուլա գան.
մամաղը ֆէքրինէ գօմուշ տտամը գանտըրմազ գօ.
լայմը տըր: Մէզքիւր քիմսէնին հէր պիր գանտը
ղը մատտէյէ իւզէր ալթուն վատ էթմէսի՝ գանմաղա ֆիթ.
րի շմատըլիւա ալիքհար նիլանն օլուպ՝ եկէր փա.

փաղ օնու գանտըմաշա չարչար ըտը , տէյիլ քի թա-
մաճընա , իլլա համադաթընա նէշան կէօսթերմիշ օ-
լուրուտու :

ԿՐԿՆԸՆ ՈՒ ԹԻՐՊՈՒՆՆԵՆ ԸՍՏՈՐ

ՊԵՆՈՒՆԼԵՐԸ նուֆուղ քեսպ էթտիրիպ
միւտէմ թութուլմայարը իշիւն ինսանլար քէնտի ազը-
լարըլլա՝ մալ ու իթիպար ու ճան մուհաֆազարը հէվ-
վէյինի ասաթ թութուլարը ըսա՝ պիր սուրէթտէն
հազարը վար ըտը : Ինսանտա գուվվէթըն հէվլէս
պունլարը պուլուպ՝ պու տէրէճէտէն Եօգարըյա չըգա-
մաարըյար . վէ հալէա տիւննաճա գուլանըյան շէրա-
աթիյարն ասաթը պունլար տըրլար : Վաղա , պիր ա-
տէմ հէր նէ գատար զիշին Եօրա՝ պունտան էօթէյէ
կէլէմէյէճէյի քրիստոննալըդտան խարիճ պուլունան ա-
լիմէրին մի լհազա վէ միւթապալարընտան մալիւմ օլ-
մուշ տուր : Լշոքի զաման ալիմէրինին իշինտէ Տրսկին
կիպի , Սոդն կիպի , Լիդուրկուս կիպի , Պիւթա-
գորաս կիպի , Պլատոն կիպի այիւմ քիմսէլէր զուհր էթ-
միշլէր . պունլարըն հէր պիրիտի քէնտի վաղըթլարընտա
պունլունան պիրէր հիւքիւմէթէ գանունլար գօմուլլար .
վէ ճիւմէսէինին գանունլարընն ասաթը վէ թէմէլն՝
գօրգու օլմուշ տուր . գանունլարըն մուղայիրինտէ պու-
լունան ատէմէրէ կա մալ եա իթիպար կա վիճուտ թէ-
լէֆի գօրգուտու կէօսթերմիշլէր : Հատտա՝ օլ վաղըթ-
լարըն շայիրլէրինին պիրիտի Լշերիպիգէս՝ ճէմի նիզամա-
լըլ գօրգու իւղէրինէ պինա օլմուշ կէօրէրէք՝ ինսանլար

գորդուլարնտան պիր տէ Լլաճ իճատ էթտիլէք տէ-
յիւ քիւլիք էթմէյէ ճէսարէթ էթմիշ տիր : կէօյա քի
ճէմի քեաինաթըն խալիգի օլան Լլաճըն վարըղը՝ ինսան
իճատըն մերպուլթ պիր մատտէ օլմուշ օլա :

Պաղը քիմսէ կիւճ պիր շէյին չարէսինի արամատա
չօգ զիճն հօրաթ : վէ էքսերի նափիլէ չալըշմըշ օլուր ,
թա՛ քի պիր օթերինին ագլընա միւհթաճ օլուպ ընա
չարէ սօրաթ . վէ պաղէն էօյլէ պիր չարէ թերթիպի ա-
լըր քի՛ քէնտինէ զայէթ գօլայ կէօրիւնիւպ՝ էվլէլէ
օլ թերթիպ քինտի՛ ֆիքրինէ տօղմաթըղնա թաճիւպ
էտեր , վէ հէր հանկը ծուրէթինի տիւշիւնսէ՝ օլ մատ-
տէյէ ընտան Բալէա վէ ընտան սուհուլէթլի հօլ պուլա-
մազ : Քրիստոնեայըղըն տախի էրքնան ու թերպիէէ
ատան կէօտտէրտիյի մատտէ պուշուլն կիպի՝ տիր : Վէ
ախեր թերթիպլէր ու չարէլէր զանուտան խարիճ տիր-
լէր . շէօյլէ քի՛ մալինի վէ իթիպարընը վէ ճանընը մու-
հաֆալա էթմէկէ զայէթ արզուքէշ օլանլար տախի՛
պուշլարա խալիլ ու քէտեր կէթիրմէլէրէք քէօթիւլիւք
էտէ պիլիլլէր . ալէլ խուսուս օլ ճինս քէօթիւլիւքլիլի՛
քի ինսան շէրասթը ընտարըն հագգընա գանուլն գօմա-
մըշ օլուպ՝ թէֆտիլէ տախի ալամազ : Պիր առէմ պիրի-
սինտէն չօգ էյլիք կէօրմիւշ . պիր վագըլթ օլ էյլիլլէ-
րին ճիւկէսինի ունուտուպ՝ օլ քիմսէյի քէտէրէ օլրաթ-
մագ իլիւն ալէյհինէ տօլալըր : գանուլնա գարշը պիր
գապահաթտա պուլուլմասընը կէօղէտիր՝ քի զապիթ է
խապեր վէրսին : Պէօյլէ պիր առամըն հալընըղ նագլի
ինսանա քէրիհ կէթիրիլ . ճիւմէսի տէ ֆէնա առամ՝
տոր տէրլէր : Հիմաի սօրաթ ըմ . պու ֆէնալըղ է-
տէն քիմսէին մալինէ հախուա իթիպարընա հախուտ
վիճուլինէ պիր քէտէր կէլէլ մի հիւքմի շէրիլլէ :

Խայր : ԼՅ՝ . պէջլէ քէտէրսիզ ֆէնայըղըն ուճունտա
մէնֆաաթ տախի օլուր իսէ՝ պու ֆէնայըղը քիմ էթմէզ ,
վէ նէտէն զօրգուպ տա էթմէսին :

Տէյէճէք սին քի , պէյն էլ ազրան իթիպարը պօ .
զուլուր : Լճքին պէջլէ օլտուղունա պէն ինանմամ՝ . վէ
սէն տախի ախերինտէն իշիտիրսէն ինանմա : Տիւնեա ի
չինտէ չօզ պուլունտուղու իչին պէլքի սէնին տախի
խաթիրնա կէլեր : Լճյլէ քիմսէլեր վարարը քի՝ քէնտի
վէլին նիմէթլերինն էվլինի հրգմըշլար , օճաղընը պօ
թըլմըշլար . օնուն էքմէյինի էլինաէն գափուպ՝ նիմէթի
նէվմիէէ միւ ճթաճ էթմիշլեր . վէ քէնտիլէրի օլ գաղանճ
ըլա չէրէֆ պուլուպ միւլք վէ իրատ սաճիպի օլմուշլար :
Լճվէլ իթիպարը հօղ իքէն՝ օլ գաղանաըղլարը մաղ իլէ
պէրապէր իթիպար դաղանաըղլարընը ինքեար էտէ պիշ
լէր մի իզ , աղա վէ չէլէպի էլգապարը օնարըն վէլին
նիմէթլերի օլան զաթլարտան վարիէթլէրլլէ պիւտէն
զազըպ օլ նամքիօր խայընլարա կէշմսի կէօրիւ լմէմիշ
պիլի շէյ մի տիր :

Պու սէջլէտիթլերիմտէն դաղիլքի վէճնին օյանըպ՝
էրքնան ու թէրպիէնին ասաթը ինսանիէթ օլմաղը տէ
յէճէք օին : Վրագաթ պու ինսանիէթ լուղէթի տէ՝ մաւ
նիաթը մէճճուլ լուղէթլէրաէն տիր . թաճգիգ պիւր հու
տուտու հօգ աուր : Ինսանիէթ նէ՝ տէմէք տիր տէյիւ
սօր պիլիսինն . նէնի տիլէ չըգմըշ չօճուգ կիպի ի տ
տէրէր . վէ էն նիճտէթինտէ՝ ինսան տէյիւ մի սին , ին
սանիէթ նէ օլտուղունու պիլմէզմիսին տէյիւ պիլմէմէք
գուսուրուհու սէնին իւղէրինն պրազըր : Վրագաթ ա
սըլ գուսուր նէ՝ սէնտէ տիր , նէ տէ սիւվալունա ճէվապ
վէրէմէյէն քիմսէտէ տիր , իլլա ասըլ լուղէթին մէճճուլ
էլ մանեա օլմասընտա արր :

մարդարէլէր պունտան իսպարէթ տիրէր . վէ իբնճիսի իչին տէր . ճէմի թէնպիհատէր պու իբի թէնպիհտէն ասըմըշարդար : Լճյլէ իսէ՝ գօրգու ինսանըն էրքիան ու թէրպիհսինտէն տիշարը դալը յօր . վէ պունուհնէրինի մուհապպէթ թուծույօր : Իւք թէնպիհտէ՝ քէնտինէ իսթէտիյինի ախէրէ էյլէ՝ տէմէսիյէ՝ քիշինին քէնտի քէնախինի սէվմէսինի ճայիզ կէօսթ էրիր . հատտա ի քինճի թէնպիհտէ՝ տէ՝ աղրանընը սէվմէյէ էօյիւ՝ քէն տի քէնտիսինի սէվմէյի վէրիր :

Վաղա՝ իւք թէնպիհտէն զիյատէ ինսան թապիա թընա մուափըզ նէ՝ պուլա պիւրիզ . ֆազաթ Լճֆէն տիմիզ պունու սէօյլէմէզտէն էվվէլ քիմ սէօյլէմիշ . Լճֆէնտիմիզին թալիմաթընտա պու տէրէճէ քէմալիէթ ումայան պազը քիմսէլէր էպի զաման ֆէյլէսօֆլարընը քիթապլարընը ալթ իւստ էթտիլէր . պու քէլամը օն լարտա արատըլար . էկէր պուլայըտըլար՝ Յիսուս օլ ֆէյլէսօֆուհն թէվապիսինտէն տիր տէյէճէքլէր իտի . լա քին չալըմալարը նաֆիլէէ կիթտի : Պունա պէնզէր պիր շէյ պուլտուլար , լաքին պու տէյիլ . ֆէյլէսօֆլա րըն պիրի տէմիշ . հէր նէ՝ քի ախէրինին սանա էթմէսի նի իսթէմէզ սին , սէն տէ օնու ախէրինէ էթմէ : Լճֆէն տիմիզին սէօյլէտիյի իլէ պունուհն արասընտա եպզընըզ կէօրիւնիւր իսէ տէ՝ ֆարգը փէք չօգ տուր : Ինսան իսթէմէզ քի գարնը աճ իքէն պիր փարչա էքմէք պու լուր իսէ՝ պիր ախէրի կէլին էլինտէն գափսըն . քէնտի սի տէ ախէրին էլինտէքի էքմէյի գափմամալը : Լա պիր ատէմ աճ օլուպ էքմէք պուլմաղա իգթիտարը օլմազ , վէ քէնտի էքմէյի քէնափիկէ լաղըմ օլանտան զիյատէ ի սէ՝ օլ վազըթ նէ՝ եափմալը : Յիէյլէսօֆուհն թէնպիհն տէն պունա տայիր պիր շէյ աննալըմազ . պու փարալը

ազրլ էթմադիշ. վէ օ՞ր թէյլէսօփուն թերթիպինճէ պիր
քիմսէննն ինսանիէթլի սայլումասը իչինն՝ եայլնրդ ախէ-
րին էլինտէքի էքմէյի գափմամսգ էլ վէրէճէք : Տէմէք
օլուր քի՝ պու մինվալ իւզրէ ինսանիէթ տէմէք՝ ախէ-
րինէ զարար վէրմէմէք տէմէք օլաճաք տըր : Վէ ին-
սանճա շէրաաթլարըն տա գանուշարը պունա մէպնի .
զապիթանըն տա կէօզէթտիյի պու տուր քի՝ քիմսէյի
քիմսէյէ զարար տօգանտըրմաղա գօյ վէրմէսինլէր :
Պունուն գուսուրունու՝ քի ճիչ պիրիսի պուլամամըշ .
Լէֆէնտիմիզ պուլմուշ վէ էօյրէթմիշ : Պու թէնպիճին
ճասանաթլարըն՝ վէ իքինճի թէնպիճիյէ պիր գուվ-
վէթտէ օլմասընը պաշգա տէֆատա իֆատէ էտերիզ :

ԵՅԼԻԻՐ ՎԼԻ ՔԵՄԼԻՐ

Րթանպօլտա 1826 թարիխինտէ , պիր էնֆիէճի ,
կէօմրիւկ թարաֆընտան օլ վազըթ ատէթա իճրա օլ
մադտա օլան թարթըմ վազթը եազլաշտըգտա՝ էվվէլ-
ճէ միրի թարաֆընտան առէմ կէլմէզտէն քէնտի ճալի-
նի քէնտիսի աղնամագ միւլճազասըյլա տիւքնանտա քա-
լան էնֆիէլէրի թարթար . չէքմէճէտէքի վէ գօյնուն
տաքի ազճէյի սայար . միրի թարաֆընտան ալտըղը էն-
ֆիէիլէ միւվազէնէ էտիպ ճայլըճա աչըգտա գալմըշ պօր-
ճու օլտուղունու , վէ օլ պօրճ իչինն սըգընտը չէքէ-
ճէյինի ֆարգ էտէրէք պունա պիր չարէ տիւշինիւր .
պիր ճայլը էնֆիյէ թէնէքէլէրինն իչինն ինճէ էլէք-
տէն կէչմիշ քիւլ տօլտուրուպ՝ իւզերինի իքիշէր փար-
յնագ միգտարի էնֆիէիլէ եալտըղըպըպ թարթըմ կիւնիւ

մուհտէպէսինի պու թարիպիլէ կէշիրիր . վէ ա' տէֆաւ
լուգ պէլատէն գուրթուրուր :

Լաքին քէնափսի տէ պիլիր քի հիլէպաղըն մոմու
հաթիսըյառագ հանար . ոլ աեֆա սուհուլէթիլէ կէշիր
տիյի պէլա էր կէճ պաղընա կէլէճէք . էքինի պէլի-
սիլ էտէրէք պորճատն խէլաս պուլմագ սուրէթինի քէն-
տ'նէն պիր սատղգ տօսթունա տանըղպ թէրթիլ ա-
լըր քի . միրի թարաֆընտան վիրիլէն ֆիյաթտէն ու-
ճուգ պահալիլէ ախէր հերտէն էնֆիէ ալսըն . վէ միրի
էնֆիէսինի սաթտըղը պահալիլէ սաթարագ էթտիյի քեա-
րը պիր թարաֆա գօյուպ' պորճունու պունունիլէ էօ-
տէյէ պիլիր : Պու նասիհաթը քէնտիսինէ վէրէն' էն
ֆիէճի էսնաֆընտան օնտօգուգ հաղընտա պիր տէլի
գանըլ իտի . վէ պորճու էնֆիէճի ախէր պիր քիմէյէ
էմնիէթ էթմէյիպ' սըղընը պու տէլի գանըլյա աշմըշ
լուր :

Լգիւմ կիւճիւք շունտա ըտըր քի' ոլ կիւնկերտէ էն-
ֆիէ հասաղը դայէթ սըգը ըտը , գօճուլար ֆըրըլ ֆը-
րըլ տօլաղըրլար , վէ խարիճ էնֆիէլէլէ թութուլանլա-
րա ալա էման հօգ , քիւրէկէ կիտէրլէր : Տէլի գանըլը
պունուն տա չարէսինի պուլտու . քէնտի պլննէֆա կի-
տէր ուճուգ էնֆիէտէն ալթը հէտի օգգա շէյ ալըր .
ագճէսինի քէսէսինտէն վէրիր . քէտիրսիգճէ էվինէ
կէթիրմէնին տէ գօլայընը պուլուպ' իրթէ կիւնիւ պօղ-
չայէ իստիֆ էտէրէք տիւքնանէ կէօթիւրէճէյինի ոլ պիր
էնֆիէճիէ էվլէլճէ խապէր վէրիր :

Տիւքնանա կիրտիյինտէ էնֆէճինին հանընտա ալա
ու մմատըղը պիրինի կէօրիւր . միրի գօճուսու կէլմիշ
տիւքնանտա պէքլէյօր : թիլ էլտէն էնֆիէճիէ' գար-
տաղըն կէլտի' մի տէյու սօրսր . վէ պահա կէլմէտի ճէ-

գայտ էթմէ Ալաճ քերիմ տիր տէյերէք եւմէյի եռնիւն
նէ գոր գարնընը տոյուրուր, պիր թագըմ ագըլը սեօգ
լերիլէ թէսէլլի էտիպ իւրէք վերտիքտէն սօնրա՝ ալ
շու էլլի զուռուշու շիմտիլը խարճըգ էյլէ. պօրճու
նուն տա պիր չարէսի պուլունուր տէյերէք վիտալէշիպ
եանընտան պրըլըր : Ա՛ս Կուստաքի ենֆիկէճի պու էք
մէյի նէ՝ իշտաճլա եէտի, վէ փարայը նէ՝ իւզիլէ ալ
տը, օգույան սննար, աճապա՝ էկէր արլանմագ պիւ
լիք ստէմ իտի իսէ, եէրէ կէշմէք պունտան էյի կէշմէ՞գ մի
իտի քէնտիսինէ :

Լաքին տէլի գանլը ինթիգամընը պու քերթէտէ
պրաչմագ խթէմէտի. սեօգիւ կէշէր տօսթլարընը կէ
զիպ՝ մահպուստան պիր պիւտիէ պօրճու գուրթարա
լըմ տէյերէք ագճէ տէվէրմէյէ պաշաաը : Թապիաթը
նը Տէր քէս պիլտիյի իշիւն՝ Տայը ագճէ ճէմ էտէպիլ
տի : Տօսթլարընտան պիլտի պունա սօրտու. պու
ագճէի քիմ իշիւն տէվէրիյօրսուն. վէ տէլի գանլը
քիմ իշիւն օրտուղունու խապէր վէրէրէք տէտի. շիմ
տի ֆագըր ատամճըգ մահպուստա տըր, պիր փարասը
ևօգ՝ քի պօրճունա վէրսին գուրթուլտուն : Սիւվալ
էտէն տէր. օնուն էթտիյինի ունութտուն մու. քի
սէն օնուն խայրընա տօշաշմանըլա պին զուռուշ տա
ճէրէմէյէ օղրատըն : Տէլի գանլը տէր. ունութմատըմ,
լաքին սուրը Եւետարանըն սեօգիւնիւ տէ պօշունա
տիլնէյէմէմ, տիւշմէլէրինիզէ էյլըք էտին տէյիւ էմը
էթմիշ տիր. պունու պէօյլէ էթմէք պէնիմ պօրճում
տուր : Սիւվալ էտէն պունու իշիթտիքտէ իւրէյի
գալըլպ պու տէրէճէ ֆազիլէթէ զայէթ մայիլ օրտու
ղունտան՝ մաթլուպունտան զիյատէ ագճէ վէրտի :
Հասըլը, պու տէլի գանլըն տէվէրտիյի ագճէ՝ օլ

նստեմն պօրճունու էտա էթտիքտէն սօնրա հայը վա-
զըթ տա քէնտի իգթիզասնա եթիշէճէք գատար արթ
տը : Լաքին թապիաթընն իճապը՝ սօնրալարտա եինէ
պօրճու տիւշիւս սըգընտը չէքէր իտի իսէ տէ՝ հալինի
իճատէ էթմէյէ ութանըրըտը : Տէլի գանը մախսուս
կէօգէտիճի գօմուշ կիպի տայիմ տար վագըթտա եւ-
թիշէրէք , վէ օնուն իւզինտէն չէքտիյի ճէրէմէյի հիչ
պիր վագըթ խաթընա կէթիւթէրէք իւչ տէօրթ սէ-
նէ պու թարգըլա ինթիգամ ալմագտաըտ . թա քի
սէֆիլ պօրճու էօլտիւ . վէ մէգքիւր տէլի գանը սօն
ինթիգամընը՝ օնուն էօլիւսիւնէ լազըմ կէլէն մասրափը
քէնտի պէտէնինտէն կէօրմէյիլէ պիթիրտի :

Լաքի թէվարիխէր օղումագա մէշղուլ օլան քիմ
սէլէր աճապա Սոկրատ կիպի , Սենեքա կիպի , Մար-
կոս Ըւրլիոս կիպի , Լապիկտանոս կիպի ալիմէրին
քիթապլարընտա պունտէն էմալընը կէօրմիւշլէր մի՝
պէօյլէ պիր շէյ էթմիշ պուլմուշլափ մշ օ առաւլարըն ի-
լինտէ՝ քի տիւշմանընը զտրարա օղտաըլ ինթիգամ ալ-
մագ վէ գանը գանըլա հայդամագ կիպի տիւնհատէ լէ-
զիզ շէյ օլմագ տէրլէր իտի : Պագիլէթի պու տէրէ-
ճէլէրէ չըգարմագ հալընը քրիստոնհալըղըն իշի տիր .
վէ Վրիստոստան էվլէլ հիչ պիր միլէթտէ վէ հիչ
պիր երտէ էմալի հօգ . Վրիստոստան սօնրա պաղը
պու թիւրէսթիւրտէ կէօրիւլիւշ վար իսէ՝ քրիստոնհա-
լարտան էօյրէնմիշ օլտուգլսըրնա շիւպճէ հօգ : Վրիս-
տոնհալըղըն էօյրէթտիյի ինթիգամ պու տուր . պաշ-
գա տիւրլիւ ինթիգամ ալմագ ախէր մէզճէպլէրէ խըզ-
մէթ էտէնլէրէ եագըշըր . քրիստոնհալըղըն ճէվաղ վեր-
մէտիյի իշէրտէ պուլընան քիմսէ քրիստոնհայ պու-
լընմուշ օլմասընտան պիր խայըր կէօրէմէլ :

Իշխեք թանձրմագ հայկանյարտա տախի պուլունուր
 օլուպ՝ ինսանը փէք պիր իւքսէք տէրէճէյէ չըգարամագ
 Կէչէն հաֆտա էլիմիդէ կէչէն ֆրանսրդ ղազէթալարն
 տա պունուն թաստիգինի հափն պիր մէնգըպէ օգու
 տուգ , քի ֆիլ վազը օլմուշ կիպի նազլ օլունուր
 Վատիտէ հայկանյարա մախսուս օլան ասլանխանէտէ
 Շուէտին Վօրվէթ նամ մէմալիքինտէն կէլմէ պիր ազ
 ղէն գուրտ վարուր , քի պէքճիլէրին հիչ պիրիսի եա
 գընընա կիթմէղէ ճէսարէթ էտէմէղլէր . վէ եէմինի օ
 նուն եանընա դօնմուշ պիր պօշ գաֆէս իչինէ դայուպ
 գաֆէսի գափատըլտան սօնրա հօգարտան չէքէրէք
 պէօլմէյի աշարլար , քի գուրտ օրատան եէյէճէյինի սլ
 սըն : Պիր կիւն գուրտ եէմինի ալմաղա կէչէրիքէն
 պէօլմէ գայըպ վէ թութանըն էլինտէն գուրթուլուպ
 գուրտուն ալքասընա տիւշմէիլէ տէրիսինի Բշըրտը վէ
 ֆէնա եարալատը : Իշի օլտուգտան սօնրա տահա զի
 յատէ գուտուրուպ՝ եէմինի ալմադ իչիւն օ պիր գա
 ֆէսէ կիթմէղիտի : Եէմինի քէնտի գաֆէսինէ պլազ
 մաղա գօրգարլար . հայկան աճըգտըգճա գուտուրու
 նիհայէթ չարէ տիւքէնիպ գարար վէրիլտի քի գաֆա
 սընա նիշան ալարագ գուրշունուլա էօլտիւրսիւնլէր :
 Պու արատա սէյրէ կէլէն գալապսլըղէն իչինտէ աղբեր
 ղապիթանը սընրֆրնտան պիր տէլի գանլը պուլունուպ
 ճանափարլարը կէօրմէք իչիւն զիյատէճէ իլէրլէտի :
 Դուրտ պու տէլի գանլըլը կէօրմէսինտէ զիյատէճէ
 սէվլինմէք նիշանէսի կէօսթէրէրէք եէրլնաէն սըջրայըպ
 գաֆէսին էօնիւնէ կէլտի , վէ գաֆէսին իւզէրինտէ
 տէլի գանլընըն թութուղու եէրի եալամաղա պաշա
 տը : Տէլի գանլը գաֆէսէ կիրմէյէ բուխսաթ իսթէտի .
 վէ գօրգուլաճագ պիր շէյ օլմատըղընը աննաթմագ ի

չիւն էլնն՝ գտնեմն փարմազլըղնտան իչերի սօգուպ:
 գուրտա ետալմալ: Եւմ գտնեմն կիրիպ պեօլմէյի
 դաշտըրտը վէ գուրտու եաննա չաղըրտը, գուրտ սե-
 յիրտերէք կէչիպ եաննտա տուրտու, վէ հայլը եպե-
 թաղլանըպ սեվնաճ սուրէթի կեօթերէք եւմնի եե-
 տի: Եյրըաճաղլարը վագրթ գուրտ փիղան էտեր կի-
 պի սեպէր չըգարըպ կիթմեսինի իստեմէք նիշանլերի
 կեօթերի, թագի տելի գանձ ճուղտանըն իչնտէքի
 աղճէրի վէ քեաղըտլարը պօշալըպ՝ պօշ ճուղտանը
 պերկի զար նէվնտէ հայլանըն եաննտա պրագտը, վէ
 էօյլէճէ սեմնի քեսիպ տիշարը չըգտը: Չօգ երլար
 էվվէլ՝ պու գուրտ տահա եափըու իքէն Փարիղէ կե-
 թիրլտիյնտէ եօլ իւզերինտէ գաղայլըա եարալանմըշ
 օլըպ Ելզօրֆտա խաթթէ հայլանլարըն շիֆա պուլ-
 մագ սուրէթինտէ գայրըլմաղնա թախսիս օլան մէք-
 թէպն տխորունա կեօնտերիմիշ. վէ պու տելի գանլը
 օլ վագրթ մէքթէպին իլերէնմիշ չըրագլարընտան օլ-
 մասըլա՝ պու գուրտուն թիմարը պունա հափալէ օ-
 լունմալ: Գուրտ օլ վագրթտան պու տելի գանլըլը
 ունուլմալը, վէ սենէլէր կէչտէքտէն սօնրա կեօր-
 տիւղլունտէ կէչէն վագթը զեքը էտիպ մուհապպէթ
 նիշանը կեօթերմիշ տիր: Ելսէր քիթապլարտա պու-
 նուն կիպի մենգըպէլէր պուլունուր իսէ տէ՝ եէնի զա-
 գէթա հափատիսի օլտուղը իչիւն պիզ պունու նագգ
 էթտիք:

Եյլէյէ գարըն էյիք էթմէք վէ քեմլէյէ գար-
 չըլըք քեմլէք էթմէք հայլանաթլարտա տախի պու-
 լունմասըլա ինանա պիր ալիմ իֆթիսար էթմէյէ
 սեպէպ օլաճագ հալէրտէն տէյիլ տիլէր: Եյլէյէ գար-
 չըլըք քեմլէք էթմէք՝ հայլանարտա տախի միտի կեօ-

Բիւլմէմիշ պիր ֆէնալըգ օլմասըյլա ինսանը տէյիլ քի
 եալընըգ հայվան մերթէպէսինէ էնտիրիր , իլլա օնտան
 տահա աշաղը տէրէճէյէ էնէր : Պու սըրատա ինսանը
 հայվան սըրասընտան չըգարըպ ինսանըղա հաղըշըր սը-
 րայա տախիլ էտէն՝ քէմլիյէ պէտէլ էյլըք էթմէք ֆա-
 զիլէթի օլտուղընա շիւպճէ գալմաղ : Հալ պու քի՝
 գանուէնտա վէ նամօստա վէ հէր միլլէթին շէրաաթըն-
 տա գըսասա գըսաս ճէվաղըյլա ինթիգամ ալմաղ ճա-
 յիգ կէօրիւլիւպ՝ քէմլիյի աֆվ էթմէք վէ օնա պէ-
 տէլ էյլըք իթմէք թէնպիհի իլէ ինսանը ինսանիէթ
 հուտուտինէ տախիլ էտէն՝ եալընըգ Յիսուս էֆէնտի-
 միլ տիր :

ՊԻՐ ԼԵՔԷՆԴ ՈՒՍՏԵԼՏԴԸ

Պալուքիէ նամ պիր քիմնէ , ալըգտա իշէր պիր
 լէքէճի իմիշ : Պաղան , քիւփ , լէյէն , գուրուտաճագ
 գաֆէս , սիլինտր , բուհ , պուշարըն հիջ պիրիսինի
 գուլլանմաղ , մալըք օլտուղու էշեալարը՝ պիր տիւրիւ-
 լէ պիլըր սէփա , իւզէրինտէ բուզէնսիղ պոյասըղ պիր
 թահտա , օնուն իւզէրինտէ պիր գուլթու , գուլթու
 նու՝ իշինտէ պիր գաջ չըգըն լէքէճի սապունու : Թէճ-
 րիւպէ էթմէք իշին տէ պիր փարջա իջ հաղը , արապա
 տինկիլինին իւսթիւնէ սիլինմիշ վէ գուլլանըլարաղ գա-
 րարմըշ փիս եաղ . պիր քիւշիւք շիշէ գէյթին հաղը , ի-
 քի փարջա փաշալըա , պիր թաս սու , վէ պիր քիւշիւք
 ֆըրջա :

Սէյիրէ կէլէյլէր էթրաֆընը ալտըղլարընտա տէր .

պաննա պաղըն . պանա Փաշուրիէ տէրլէր . սէնաաթըլ
տա մահարէթիմ իչլին միտալ պախչիշ ալմըշըմ . պէրա-
թըմ վար . վէ պունունուլա՝ տիւքիանճը լէքէճիլէրին
ճիւղէթինն գաղանճընը էլինտէն չըգարըպ օնլարը միւֆ-
լիս էթմէյէ վէ քիւլ իւսթիւնէ օթուրթմաղա բուխաւ
թըմ վար . Գաղայէն իւզէրինիզէ պիր լէքէ խապէթ
իտէճէք օլա՝ ափուճ ուլա փարանըզը ալըլար : Պաննա
պաղ տէլի՝ գանլը . տէյէլիմ քի պիր մէճլիսէ կիթտին .
պաշըն ուճունտա ասըլմըշ քանտիլտէն իւզէրինէ պիր
տամլա եաղ տիւշտիւ , եախուտ պաշկա կէօնէ գաղայըւա
բուպանա պիր լէքէ օլտու : ()՝ մէճլիս սանա հարամ օ-
լուր . լէքէլի բուպայըւա քիմէնին կէօղիւնէ կէօրիւն-
մէյէ իւզիւն օլմաղ . սապահ օլմասընա պէքլէրսին քի՝
լէքէճիլէ կիտէսին . փարա գատար լէքէյի չըդարտմաղ
իչլին փարա քէսէսինի օնուն ափուճունա պօշալտասըն :
Պէնիմ լէքէ սապօնունմաւն հանընտա օլա՝ անիտէ այ-
րըճա պիր օտայէ չէքիլերսին . խանէ սահապընա բէճա
էտերսին . օ սանա պիր թաս սու , պիր փարչա պէզ
վէ պիր փըռչա վէրիր . անի սատթտէ լէքէի չըգարըր .
կէլիր հիչ պիր շէյ եօզ կիպի եերինտէ օթուրուրսուն :
Պունու տէր , վէ թէճրիւպէ էտէր : Լանընտարի
փիս եաղար ըւան թէմիզ պիր պէզի լէքէլէր . սօնրա
սապօնլար , գուրուտուր , հէր քէսէ կէօստէրիր , թէր
թէմիզ , լէքէնին էսէրի տախի գալմամըշ :

Պէլէրի շիւպհէ էտերսինիզ տէր , քի պէզ գաթը
թապիաթընտան քիր վէ լէքէ թութմաղ . վէ կէօզ
կէզալիրիպ պիր գալտըրըմճը աէլի գանլընըն բուպասընըն
ասթարընտա իրիճէ պիր լէքէ կէօրիւր . տուրուն տէր ,
շու լէքէյի չըգարայըմ . ագճէ իսթէմէմ . էկէր սէնա-
աթընա նաղարէն լայըզ ըսամ՝ պիր թէշէթիւրիւնէ՝ վէ

ահապարտութեան նախընթաց քայլն էր թմբակէն դռնաւոր խօսակցի մը հետ
նստալով տեղիէն իշէ պաշտար, պիր թարափտան տա սէ-
յի՛ր ճիւղերէ տեղեքտէ, պէնի արայան օլուր իսէ՛ հէր
կիւն պունտա ըմ, էօյլէնտէն իքի սաւթ եզվէլ կէլիւ-
րմ, աջթը սաւթ սօնրա կիտէր իմ, պունտա պու-
լունմաղ ըստմ՝ պէնի շու մէյխանէտէ պուլա պիշիք
սինիղ : Սապունուն պահաւորն տա սէջլէր • միջանէ-
տէ իքէն կէլէն միւշտէրէյէ պիր թանէսի պիր փռան-
քա • անճադ աջըդ տա իշէտիյի կէրտէ կէլէնէ պիր թա-
նէսի օն սանդիմէ (23 փարայէ) օլուր ումուշ :

Սիր թարափտան պունտարը սէջլէր իքէն՝ էլի տէ
իշտէ, բուպանըն իւսթիւնտէն զէյթին եաղը • իշ եա-
ղը • մոմ եաղը • եէմէք սույու • հէր նէ տէսէն չըգա-
րաճադ, հալէա՝ ճէպինտէն եաղըդ պիլէ չըգարըր •
Սէլլի եա • ճէպտէ պիր գապարթը՝ բուպանըն հիւս-
նիւնիւ պօզար լէքէ նէվինտէ պիր շէյ կէօրիւնիւպ՝ օ-
նու տախի չըգարմաղը քէնտի սէնաթընա տայիր պիր
խըղմէթ աւտո էթմիշ : Լաքին հէր եէրտէ ամմա՝ փա-
րիզտէ զիյատէճէ՝ պիր ճինս աւտամար պուլունուրըր
քի, պու միսիլլիւ թաթըլը քիարըլըն իշինէ աթըրըրըր •
նէ տիր օ տէյէրէք աւտամըն էթտիյինի գըլտըղըն աղ-
ղընտան պուրնունտան կէթիրիւրէր • վէ պունտար՝ բօ-
լէս գաւվասը տէնիլէն քիմէլէր տիր : Սէջլէ սէնա-
ւթքիարըր գապիթ թաիփէսինտէն ապա խօշանմաղար
իսէ հագլարը եօգ մու : Պալապաղըղըն իշինտէ պու գաւ-
վասըրտան իքի քիշի վար ըմըշ • լէքէճինին էլլէրինին
հէր պիր հարաքէթինէ էյլէ տըգգաթըլը պազարըր քի՝
զանն էտէրսին լէքէճի չըրաղըղընա կէլիւրէր : Սան-
տիլ գալտըրմընըն ճէպինտէն չըգըպ լէքէճինին բալ-
զօսունուն ճէպինէ կէօշ էտինճէ՝ գաւվաս լէքէճիյի

Թու. Թար՝ օ նէ տիր օ տէյի Թաճիզ սիւ վալընը էտէր ,
 Էքէճի՝ Տիչ , պիր շէյ եօզ , տէր . Էքէ չըգտըգտան
 սօնրա եէրինի պունուն ուլա գուրուտաճաղըմ : Բօլիս
 ատամլարը էքսէրի սէօզ աննամազ օլուրլար . Փագաթ
 քէքէճի տէ մանտիլի բալգօսունուն ճէպինէ նէ իջին
 սօգմուշ օլտուղունու սէօյլէյէմէտի . ճէպինի գօյնունու
 եօզլայարագ հայլը մանտիլ պուլտուլար , հէփսինին
 իւզէրինսէ մարգալար վար . շէօյլէ քի՝ սալթ պունկա
 րլն մարգա եաղըլարընտան պիր քերական տիւղիւլէ
 պիլլեր : Բօլիսէ կիթտի իսէ օնտա տա Թանըլուր , չիւն
 օնտան էվվէլ պիր գաչ տէֆա խըրսըզըլըլա Էքէլէն
 միշ , վէ տաճա օ Էքէլլերի իւզէրինսէն չըգարամամըշ
 րտը , պու սօն Էքէ՝ էվվէլլէրլէրի զիյատէճէ փիսէթ
 տի : Բօլիս զապիթի պու Էքէլլէ Էքէճիյի մահպուսա
 գօմագ էմր էթտի : Բօլիս զապիթի Էքէճի էսնաթլն
 տան օլմայըպ՝ Էքէճիլլէրլն Էքէլլէ բուպալարը սույա
 պաստըրտըլը քիւփիւն եէրինէ պունլարըն տա մահ
 պուսու վար րմըշ :

ԹՈՒՀԵՓ ՊԻՐ ՎԵՍԻԼԵԹ

Պաանսանըն Վիոն շէհրինտէն եէթմիշ եաչընտա
 պիր գարը , էլլէրիւտէն զիյատէ իրատը վարտը իսէ
 տէ՝ Թամաընտան նաչի ֆագըր կէչնիր , վէ պիր գաչ
 հայվանաթլարտան մատէ քիմսէյէ պիր խայըր իթմիշ
 եախուտ պիր ագչէ մասրուֆ էթմիշ տէյիլիտի : Նօլ
 տիւլիւնսէ սանտըղընտան չըգան վասիէթ նամէսի՝ ախ
 լիագընը փէք էյի իլան էտէր օլմասըլա Թու հաֆ տըր :

Ահիւ իւզ ֆրանքլըդ պիր սենեվի իրատ թային
էթմիշ քէտինն իքի քէտիննին և էյէճէյինէ . իքի իւզ
ֆրանքլըդ պիր իրատ տախի՝ և իրմի պիր եաշնտա պիր
ֆինս քէօփէյին և էյէճէյինէ վէ պագըլմասընա . քէտի-
ւէրին պիրի էօլտիւքտէ՝ ծնուն հիսմէսի մաղ գալան
քէտիննին հիսմէսինէ իւսվէ օլտադ :

Իշօլէն գարընըն տօսթլարընտա պիր օթճոս վարը-
մըշ . պէշ իւզ ֆրանք տախի սնա իրատ այիտ էթմիշ
շու գալիլիէն քի , մէղքիւր իւշ հայվանլարա պագսըն .
վէ պու առէմ՝ հայվանլար սնալ իքէն քէտի էօլիւր
իսէ՝ մէղքիւր պէշ իւզ ֆրանք ևինէ օլ գալիլիէն ծնուն
զըզլարընըն պիրինէ վէրիլին :

Քէտիլիլիէն ֆինս էօլտիւքտէն սծնրա՝ աղճէլէր
վարիլիլիլիէն տէօնէճէք . ֆադաթ պունտա տա շու
շարթ վար քի 1856 Յունվար պիրտէն՝ և վէրտէ սաղ-
լանան քէօփէլէր իշլէն տլնմաղա պաշայաճաղ վէրիլիլի
վէրմէյէ գուարէթի օլմայան քէօփէք սահիպի իխտիյոր
վէ ֆաղըր գարըլլարա ծն սէնէյէտէք սէնտէ իւզէր
ֆրանք իյանէ օլունսուն :

Պու վասիէթիլէ պիր տխեր վասիէթ տաշա նաղլ
էտիպ՝ բուպար էթմէյի օգույանլարա պրագըլըդ :

Իգալիանըն Վ Էրօնա շէհրինտէ վէֆաթ իտէն Ղօ
վաննի նամ քիմէ պիր միւսն Եւսդրիա լիւրաը շու
վասիէթ իլէ պրագըր քի , կերէք խաթթէլէք իշլէն կե-
րէք հեր նէ սէպէպ իշլէն օլուր իսէ օլուն , իշլէմէյէ
վէ ֆադիլիւրընը պարընտըրմաղա գուարէթի օլմա-
յան ֆաղըրլարըն մատարի մաաշը իշլէն պիր վաշի
իհտաա իթմէյէ սերմայէ գծնուլուն :

ԵՆԻՆԻ ՀԱՊԼՏԻՍՒԼԻՐ

ՖԻԼԵՍՈՒ . Փարիզ շէհրինին պիր մահալէսի-
նին ահալիսի պիր գաջ կիւնտէն պերի գոմշուլարնըն
պիրինի կէօրէմէզ օլուպ՝ վէ նէ օլտուղունու պիլմէյիպ
ղապթիէ թարաֆընա խապեր վէրտիլէր : Օտանը ա-
չըլուր , վէ արատըղլարը ատամը օտանընտա ասըմըշ
պուլտուլար . հէքիմէր լէշինի թէֆտիշ էտէրէք՝ իւչ
կիւնտէն պերու էօլմիւշ օլտուղունա իլիմէրի մարիֆէ-
թինճէ շէհատէթ վէրտիլէր : Եվլին տէօրտ թարաֆը-
նը կէզիպ կէօզէտիրիքէն՝ էշալարըն պիրինին իւզէ-
րինտէ Եաղըմըշ շու քէյամլարը րասթ կէլտիլէր :

« Պէն վագթըլա քոզէշի վէ չալըշկան պիր սէ-
նաթթեար քտըմ . օթուզ պէշ Եաշըմատագ իշլէտիմ .
վէ գաղանարըմտան արթըրարագ հոյ ը ագճէէ տախի
մալը օլտում : Տէօրթ Եըլտան պերու իքի ֆէնա խոյ
գաղանմըշ պուլունտում , քի պիրպիրինտէն այլըմագ-
լար . էվվէլ գումարպաղլուղա , վէ սօնրա սերխօշուղա
տիւշտիւմ : Պուշլարտան քէնտիմի կերի ալամտըմ .
գաղանըպ պիրիքտիրտիյիմ ագճէլէր թէքմիլէն գահվէ-
խանէլէրտէ վէ մէյխանէլէրտէ թէլէֆ օլտու : Իշտէն
սօղուտում , վէ շիմաի քեաղըտ օյնամաղա ագճէմ Եօզ .
նէ պիրիարտօ օյնայա պիլէճէյիմ , նէ՛ տէ իշկի իշէ պիլէ-
ճէյիմ : Խուլումու Եէնիպ Եէնիտէն իշէ պաշլամաղա
չալըշտըմըսա տա՝ էտէմէտիմ . վէ քէնտի էօմրիւմէ գասս
Եթմէմիլէ զանն էտէրիմ . քի էփ էյիճէ իյիալը նիշանէ-
սի կէօթէրմիշ օլաճաղըմ : Խօշճա՝ գալըն , վէ պէնի
աճըլըն » :

Պու առնմին հաղըլնա էթտիլէրի քէշֆտէն ան-

Թաշաղտը քի է վրէ իմիշ. վէ պու ֆէնա խույտըը իշխն
գարըսը իքի է վատընը ալմըշ հանընտան ալըըմըշ : Պու
խույտըտա էսքիմիշ օլանլարա պէօյիւք իյիտըք տէյիլ
տէր քէնտի քէնտիլէրինի ասմադ , իլլա խույտընընըն
մէք քիւրա իյիտըք տէմէք՝ տիւշմէնինի հէնմէքտէ պէլ
լի օլուր , տէյիլ քէնտի քէնտիսինի թէյէֆ էթմէքտէ :
Պադըր գու մարպաղըն հալի աճընաճադ շէյ տիր . ֆա
դաթ էֆ էյի տէ պէօյիւճէք իպրէթ ալընաճադ պիր շէյ
տիր : Չօլլարը վարտըր քի՝ պիզ գու մար միւպթէրնաշ
տէյիլ իզ սէլէր . լաքին պէշ ալթը քիշի պիր հէրէ
կէլաթէրի կիպի օյուհն մէյտանա չըգար , ազոան չօլա
չըգար . վէ իշ ազար : Մէյտանտա պիր շէյ հօղ իքէն՝
միւպթէլասը տէյիլ ի մտէմք գօլայտըր . անճադ հիւ
նէր՝ քահաղըտ հալսօտ պիլհարտօ հախուտ թալլու մէյ
տանտա օլտուղու վազըթ կէրի չէքիլմէլի : Սօնրատան
օլաճաղընա քիմսէ քէֆիլ օլամազ . վէ գու մարըլա խա
րապ օլանլարըն հէֆսինտէ քէնտիինի ասաճադ գատար
իյիտըք հօղ ուսա տա՝ մալինի պիհուտէ թէյէֆ էտիպ
ֆազըրի հալէ տիւշէրէք այալու է վատընը պէպէյէմէյէ
ճէք վէ խանէսինտէ խօշնութսուղընգ փէյտա էտիպ
տայմա պիհուղըրընգա տիւշար օլաճադ գատար համա
դաթ օլտուղու ինքեսըր օլունմազ : Մալինին հիսապընը
պիլմէզ իքէն գու մար մարիֆէթիյլէ ֆիլաւս միւհիթաճ
օլմուշ քիմսէլէր՝ փէք օլ գատար նատիր պոլունուր
զաթլարտան տէյիլտիրէր :

— Յիւանսանըն Լիոն շէհրինին Կադէթի նամ հո
վատիսնամէսինտէ հաղըմըշ տըր : “ Ե՛լ հրիմիգտէ քէն
տի քէնտիինի էօլտիւրմէք իլլէթի սիրատթ էտիպ ազ
մագտա տըր : Ե՛լ քնարադ տէրիզ քի պու ֆէնալըզ ճէ
մի ֆուանսա այալէթէրինտէ արթայօր . վէ իլմիս հէնի

պուլուշարը վէ ֆէյլէսօֆլարըն թալիմաթլարը պունա
գարը պիր չարէ պուլմաղա նաֆիլէ եւրինէ չալըշլօյ-
լար : Պէնի ատէմ կիթտիճքէ քէնտ՝ մեգատիրինի ու-
նուտուպ հայվանըդ տէրէճէսինտէն տախի աշաղջ է-
նէյօր . զիրա հայվան թապիաթընտա քէնտի էօմրիւնէ
գաստ էթմէք հօզ տուր ր : Պու գատարընը Վալէի պը
Լիճ վերադէսի հազմըշ տըր . վէ պիզ տախի գանմըշ
ըզքի՝ տինին թալիմաթը թէրք օլունաուքճա՝ ֆէյլէ-
սօֆլար պէյլէ պիր ֆէնալըղա չարէ պուլմաղալար . վէ
արամաղա պիլէ սէլահիէթլէրի հօզ տուր : Արտոն նամ
հոսմալը ալիմին քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրմէսինի մէտհ
էտէնլէր ֆէյլէսօֆլար տէյի՛Լմի իտի . քէնտի էօմրիւնէ
գաստ էթմէղի պաղէն ճայիզ կէօրէն , վէ էն նիհա-
յէթինտէ քէնտինի զէհիլլէյիպ էօլէն Ուուսօ՝ ֆէյլէ-
սօֆ տէյի՛Լմի իտի : Հիմտի ֆէյլէսօֆլուզ նէ՝ իւզ-
իլէ պէյլէ պիր ֆէնալըղա չարէ պուլմաղա չալըշա-
ճազ , քի էվլէլ ճէվաղ վէրէն քէնտիսի օլմուշտուր :
Ֆէյլէսօֆլուղուն վէրտիյի պիր պիրինէ զըթ թալի-
մաթլարտան հէր քէս քէնտի իշինէ կէլէնինի տիյնէր .
ֆէնալըղը տիւննատան գալտըրմազ հալընըղ տին թա-
լիմաթընըն իշի տիր :

ԻՒԼԼԻԼԸ . Բառմա տուգասընըն զիրի իոտարէ-
սինտէ օլան քիւչիւք հիւքիւմէթտէ՝ հիւքիւմէթ ու-
սուլնէ մուղայիր իսթիլալ զուհր էթմէք նիշանլէրի
կէօրիւնիւր : Պիր թագըմ՝ քիմսէլէր միւշալէրէյէ թօփ-
լանմըշ օլտուգլարը սույուլուպ՝ Բառմա վէ Բալչէն-
յա շէհիլլէրինտէ հայը ատէմլէր թութուլտուլար :
Միւշալէրէլէրի նէ իւզէրինէ օլտուղու պէյան օլմաուր
խտէ տէ՝ մութլազա պու տէֆա տախի՝ չօգտան պէրու-
Իդալիա նաւընը հիւքիւմէթէ գարը չըգարուպ իսթիւ :

լալ զուհր էթտիրմէյէ չալըշան մէշհուր Մաճմինին
իզվարը վէ փարմաղը պու իշն իշնտէ օլմաղը : Սար
տէնիա մեմալքինն սընրընտա Վէռիշէ նամ պիր քէօ
յիւն մէյխանէսինտէ՝ քէօյլիւ գըլըղնա կիրիպ ճէմ օլ
մուշ օլան օն իքի նէֆէր շիւպհէլի քիմէլէր թութու
լուպ՝ օլ մէյխանէսին Չիքօլինի նամ սահիպինի տա
խի գալարրտըլար : Մօտէնա տուգալըղընն հուտու տինէ
եաղըն Իարրարա վէ Մասսա նամ քիւլի ք շէհրլէրտէ
տախի հայլը ատէմ էլէ կէշիրտիլէր : Կարօլտէ պիր
զաջ մահալտէ՝ 1848 թարիխինն Ֆռանսա իխթիլալը
վաղթընտա հիւքիւմէթ տիւշմէնլէրի մապէյնինտէ պիր
նէվ մօտա սայլըան կիպի սագալարը օլան քիմէլէր
կէօրիւնիւլ զապիթան թարաֆընտան պուշլարըն տա
խի թութուլուպ մահալուս օլմալարընա էմր օլունմուշ
տուր : Բուպա վէ սագալ հագղընա Կարօլտէ եէնի
թէնպիհէլը վէ եասագլար չըղմըշ . վէ Կարօլ շէհ
րինտէ պիր դահվէխանէ սահիպի պու թէնպիհի տիյ
նէմէտիյի իշիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան դահվէխա
նէսի դափանմարնա էմր օլունմուշ . վէ Սիլիլիա ատա
սընն մուհաֆըղը տախի՝ օլ ատատա պու միսիլիւ ֆէ
սատ չիդարմաղա կէղէն քիմէլէրին պուշլունմարնտան
խապէր ալարաղ՝ բուպա վէ քիւլիւթ , վէ պիր քաջ քիշէ
պիր եէրէ թօփլանմաղ հագղընա սըղը եասագլարի էթ
միշ տիր : Վէ իզալիալըլարըն խուսուլմէթի զիյասէ Ե
ւրդըրիա հիւքիւմէթինէ գարը օլմասը միւհաղապըլա՝
Եւսղըրիա տէվլէթինն պու կիւնլէրտէ Իզալիայէ չօգ
ասքէր կէօնտէրմէսի պու սէպէպէ համլ օլունուր :

ՉԻՆ . Պու մեմալքտէ հայլը վաղըթտան պէրու
զուհր ատէն իսնան՝ զաղէթա օգույանլարըն մալիւմիւ
օլմուշ տուր : Եւրդալըլար պու իսնանըն իւք զուհուր :

բինտէ վազիֆէ էտինմէյիւ կնճամնա միւնթաղըր օլ-
տուլար իսէ տէ՝ պիր էյամ սօնրա պու ասըլարլն պաղը
քրիստոննալըղա մէյլ էտիւպ 'Անն ահալիսնտէ քրիս-
տոննալըղա շէրէֆ վէրէճէք հալատիսինի ալտըգտա գօ-
լայճա ինանարագ՝ ճնուն զաֆէր պուլմասընա արգու է-
տէրլէր իտի . լաքին թարաֆլարընտան պիր իյանէ վէ իմ-
տատ էթմէտիլէր : Պու տէֆա զաղէթալարըն խապէրի-
նէ պաղընճա՝ ալտանտըղլարընը տույմուշ տուրլար :
Փարիզ 'Քօնստիդի-սֆօնէլ նամ զաղէթասը կազար . « ա-
սըլարըն քրիստոննալըղ վէ տէվէթճէ սերպէստիէթէ թա-
րաֆտար վէ Նւրոքալըլարա հիմայէթքիար օլմալարը ու-
միտի եափաշ եափաշ թէնզիլ պուլմաղտա օլուպ , 'Իայի
Բինկին (ասըլարըն սերքերտէսինին) Նւրոքալըլարա
գուլմանաճաղը թալըր՝ թաթար ճինսինտէն օլտն Անն
փատիշալարընըն թափընտան փարզը օլմայաճաղը ա-
շէքիար կէօրիւնիւր . հէր հալտէ՝ շիմտիքի մէննէտտէ
պուլուննա տէվէթէ մէթանէթ վիրմէք տաճա՝ էյի տիր .
քի հէր նէ գատար զայիֆ իսէ տէ՝ ասըլարըն իզհար
էթտիլի զուլմու թաատտիտէն իպարէթ հիւքիւմէթտէն
ալէա , վէ ճնա նաղարէն միւնթաղըմ հիւքիւմէթլէր սը-
րասընա կիրէ պիլիր :

» Մալիւմ տիւր , տէր մէղքիւր զաղէթա , քի Նւ-
րոքա հիւքիւմէթլէրի 'Անն իխթիլալընըն սուասընա վէ
նիհայէթինէ վաղըֆ օլմալարըլարը իչիւն էվէլէրի եա-
լընըղ սէյիրճի օլտուլար . լաքին պիր վաղըթ օլտու քի՝
'Անն փատիշալընն ասքերի Շանկ-հայի տէ միւթէմէ-
քիւն Նւրոքալըլարըն իւզէրինէ հիւճմ էթտիքլէրինտէն
տօլսյը Նւրոքալըլար տախի սիլահա տալըսնըպ սանճագ-
լարընըն րայէթինի հըֆղ էթմէյէ մէճպուր օլտուլար .
քէնտի էօհտէլէրինէ թէսլիմ օլուննա մահալին սընըրըն

տան իջերի Չին ապերի սողմատըլաբ : Սօնրալարտա-
աարլար Շանկ—Հայի շէհրինի զապթ էթտիքլերինտէ
Փռանորդ սանճադընա հազարաթ էթտիքլեր իսէ տէ՝
Լաիէր գարտան օնլարտան լայըզը վէճհի իւզրէ ինթի-
զամ ալմադ խզրէ Շանկ—Հայի պու սէնէնին Յուն-
վար այընըն ալթընճը կիւնիւ թօփա թուլթոու : Իքի
այ սօնրա Չին փատիշահը ապերի Շանկ—Հայի աար-
լարըն էլինտէն ալրալ , զապիթան վէ վիւքէլալարը ֆը-
ռանսըզլարտան մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր օլտուլար .
չիւն հեր նէ գատար օն սէքիզ այտան պերի շէհրի մէզ
քիւրի մուհասէրէ էթմիշ իտիլէր իսէ տէ՝ ալամայօրլար
ըտը . վէ ֆռանսըզ կէմիլէրինին աթտըզը խոււմպարա-
լար աարլարըն կէօզիւնիւ գօրգուլթմաղ ըլա՝ փատիշահ
ապերինէ շէհրին ալթնմասը գօլայլանտը : Աէ օլ վա-
գըթտան պերու Չին իչինտէ ֆռանսըզըն կերէք սէվ-
լէթճէտէ վէ կերէք տինճէտէ՝ նուֆուսու ֆազլա պուլ-
տու : Աերչի ֆռանսըզլար հալէա պու կիւն զալլայէ գա-
րըշորդլարը եօղ իսէ տէ՝ աարլարըն զիւիւմիւնճէ պուն-
լար փատիշահ թարաֆընա գուվվէթլի իմտատ զանն օ-
լունմագտա օլուպ՝ իչլերինէ գօրգու կիրմիշ տիր . վէ
փատիշահ թարաֆտարլարը տախի՝ ֆռանսըզլար պիզիմ
իլէ պեր տիրլէր հալափտիսինի մոխսուս տաղըտըզ քէն-
տի ատէմլէրինէ իւրէք՝ վէ խասիվլերինէ գօրգու վեր-
մէքտէ տիրլէր : «Պու վէճհի իւզրէ ֆռանսըզլար շիմտի
Չին իչինտէ չօգ էյի տիրլէր . վէ զալլա սէպէպիլէ
տիւզ ու իթալարը պիրազ տիւշմիւշ իսէ տէ՝ զալլա տէֆ
օլտուգտա պու քէսատըն զարարը աղ վագըթտա տօ-
լաճաղընա էմէլլէրի վար տըր » :

ԵԱՐԻՐԻԿԸ . Եմերիկանըն ճէնուպ (հարաւ) թա-
րաֆը զըթմասընտա Սըսըր խուրմասը աղաճընա պէնզէր

պիտ արած պուլունուր , քի իւմի նէպաթի (բուսաբա-
նութիւն) միւճիւպիւնճէ ֆիլէֆէս Տագրօգարբա տէնիր :
Օլ մահալին եւրիւէրի պունուն հարազարընը քէնտի
դուլիպէրին իւզէրինի էօրթմէյէ գուլլանըրլար . կիւ-
զէլ միւլէսի վար . իջնտէն պիր պէրրահ սու չըգար . քի
պայաղը սույուն իշնի կէօրիւր թաղէ իքէն . պիրսզ
վազըթ կէշեր իսէ սիւտ կիպի պիր պէյազըզ վէ շէքէ-
րէ հազըն պիր թաթըլըզ փէյտահ էտիպ' տուրտուգ-
ճա դաթըլանըր . վէ նիհայէթինտէ ֆիլ տիշի կիպի սերթ-
լէշիր : Եւթրիկալըլար պունունուլա պասգուն թէփէսի վէ
փամպուզ էյիրէճէք իյ . վէ տիւէր ուֆազ էլ ալէաթ-
լարը հափարլար , քի ֆիլ տիշնտէն ապա ֆարգ օլմազ .
հալընըզ սույա կիրիսէ հուսուշար . ֆազաթ գուրու-
տուգտա էվլէլքի սերթըլիյինի տէֆա պուլուր . վէ զի-
յաաէ սղարըր :

ՂԱՐԱՅԻՊ ԻԻԼ ՄԱԽԼԻԻԳԱԹ

Սորի Իլերօ նամ պիր գըզըն սօղմասընտա իքի է-
լիյէ պիր պայղը էքսիք սօղմաշ իսէ տէ' պունլորը-
լա իճրա օլունաճազ իշլէրի հաղըրտա պուլունան թէք
պայաղըլա իճրա իտէպիլիւրիմիշ : Պունուն մէքիանը ֆը-
ռանսանըն Պօռտօ շէհրինտէ օլուպ' հէր կիւն հանըն-
տան սէյիրճիլէր էքսիք տէյիլ . վէ կէօրէնլէր ղայլթ
թաճիւպ էտէրլէր . Էէյլէքի , օ պիր պայաղըլիլ փամ-
պուզ էյիրիւր , եւր , իշեր , պաշընը պաղլար , եօրիւր ,
մէրաիվէնտէն էսէր չըգար , տիքիշ տէ տիգէր , վէ տիք-
տիյի տիքիշէ մահանա օլմազ : Աէօթէրիշի կիւզէլ ,
տալըանըլը մինասիպէթլի . վէ գուսուրունուն իզլիւ-

զասընտան մէմիւլ օլունան խօրեաթլըղլարըն պիրիսի իւզ
զէրինտէ կէօրինմէզ . վէ քէնտիսի տախի օլ գուսուր-
լաւ հալինին իւղէրինէ պիր թէէսսիւֆ վէ խօշնութսուզ
լուզ կէօսթէրմէզ իմիշ :

— Ալէլիզանըն Սէն Լօռան նամ մահալինտէ պիր
գօլլու վէ իւջ ալաղլը պիր չօճուզ տօղմուշ : Իւջին
ճիւ ալաղլ , պալարըը իլէ պաճաղը իլէ տիղի իլէ փար-
մաղլարը իլէ տապանը վէ էօքճէսի վէ թօփուղու իլէ
թէքմիլ , էքսիք դօլունուն եէրինէ պիթմիշ տիր : Տա-
հա չօճուզ եէնի տօղմուշ օլտուղունտան պու գօլ եէ-
րինտէ պիթմիշ ալաղլըն նէ իլէ դուլանաճաղը մալիւմ
տէյիլ տիր :

— Ապանիա ֆինօլարը ճինսինտէն պիր քէլպ՝ ֆը-
ռանսատա լքի եալուու տօղուրմուշ . եալուուն պի-
րիսի տօղաուդտան սնիրա չօգ եալամամըշ : Փագաթ
եաշալանտա շու զարայիպ հալէր վար : Ալէտի ալաղլ
վար . դուլուղու տախի քէօքսէն պիր պիթմիշ օլուպ՝
եարը պօլունա կէլինճէ իքի չաթալ օլարապ չիթիթէ
գուլլուդ օլմուշ . վէ վիճուտունուն ճէմի էլքիալը մէզ
քիւր Ապանիա ֆինօսու էլքիալը իսէ տէ՝ պուրնու Կաւ
սուն քէօփէյի պուրնու րէսմինտէ իմիշ : Աահպի պու-
նուն պէօյլէ զարայիպ չէքլինի կէօրիւպ՝ սէյրինտէն աղ-
ճէ գաղանմագ ումիտի իլէ պագմասընա զայէթ մու-
գայէտ . վէ էզ դաղտ կէպէրէճէք տախի օլսա՝ պահար-
լատըպ սագլամազա մէրամը օլտուղունու պէյան էթմիշ :

— Ապպինէ նամ ֆրանսըզ ալիմ . Փարիզտէ քեալին
տարի ֆինունտա (աքատէմի) ճէմ օլունան ալիմէր
մէճլիսինէ պիր թալուզ կէօսթէրտի : Աու թալու-
ղուն ախէր թալուզլար կիպի պիր պաշը վէ իքի տէ
զանատլարը վարտը , ֆագաթ ալաղլը տէօրթ իտի :